

„FÉLJÉTEK AZ ISTENT, ÉS NÉKI ADJATOK DICSŐSÉGET!” (JEL. 14: 7) SOLI DEO GLORIA!

RADOSTYÁNI SION

A RADOSTYÁNI EGYHÁZ LAPJA * V. ÉVFOLYAM 1. SZÁM * 1997. MÁRCIUS * SZERKESZTI: VÁRADY ZSOLT

A TARTALOMBÓL: Levél az Olvasóhoz – avagy milyen is a református iskola? * Darányi Lajos: A halál utáni életről * A magyarok Istenére esküznünk... * Református iskolába járok * Községünk történetéből * Egy hűséges tanító arcképe * Péter háromszor megtagadja Jézust * Szigethy Ferenc: Hazafelé a kereszt alól * Gyászbeszéd id. Demeter József kurátor felett * A tervezett emléktábla felállítandó kopjafánkra * Hírek, hirdetések

ÁLDOTT HÚSVÉTOT KÍVÁNUNK MINDEN KEDVES OLVASÓNKNAK!

*Levél az Olvasóhoz***Avagy még inkább a kedves Szülőknek!**

Ma Magyarországon többféle iskola működik. Legismertebb az, amikor az Állam az önkormányzatokon keresztül tartja fenn. Sokak úgy vélik, ez a garanciája egy jól működő iskolának. A történelem bizonyítja, jelentett már csődöt az állam is.

Azután lehetnek alapítványi vagy magániskolák. Ezekről alig hallunk, alig léteznek ilyenek.

Egyházi iskolákról már többet hallani. Néha tudatosan félretájékoztatva a laikus kívülállókat. Ezeket az iskolákat az egyházközségek vagy magasabb egyházi szintek, a római egyházban esetleg különböző szerzetrendek működtetik. A történelemben ezeké volt mindig és szinte kizárólagosan a vezető szerep (leszámítva a felfordult értékrendű, a vallást magánügynek degradáló világfelfogást, az Isten létét is tagadó elmúlt majd ötven évet). A **református népiskolák, kollégiumok** a magyar történelemben mindig **a haladás, a szabadság, az emberi szellem kiművelésének legfontosabb műhelyei** voltak. Ezért is nevezték a református egyházat „iskola egyháznak.”

Amikor egy egyházközség tart fenn egy iskolát, ugyanabból az anyagi keretből teszi, mint amiből az önkormányzat tartja fenn. **Milyen előnye van akkor mégis az egyházi iskolának** az önkormányzati iskolával szemben? Legfontosabb az a különbség, hogy mint a prédikátornak az ige hirdetése, úgy az egyházi tanítónak a növendékek tanítása és nevelése létszükséglet. Végeznie kell, mert belső **elhívatottsága** kényszeríti őt. Nem anyagi előnyökért és nem a több munkabérért, hanem mert tudja, a legdrágább kincs, **a jövő nemzedék van kezében, hogy emberségre nevelje, igaz tudományra tanítsa, Istennek, mint Teremtőknek való boldog hálátadó életre vezesse el őket.** Az egyháznak egyik fontos **hivatása erkölcsös és tisztességes emberek nevelése** a reábizott emberpalántákból. Az emberről, a gyermekről, a világról, az életről, a halálról, az örökkévalóságról alkotott világitól eltérő felfogás adja az alapvető különbséget az állami és az egyházi iskola között. Tananyag tekintetében nincs nagy eltérés. Az egyházi iskola nem azt jelenti, hogy csak a hittant sulykolná a többi tantárgy rovására a fejekbe. A természettudományi úgy mint a társadalomtudományi **ismereteket** a gyermekek értelmi-fejlettségi szintjének megfelelően **a legmagasabb színvonalon** kívánja átadni. A tisztességes, istenfélő, becsületes ember példaképe mellett a **Hazájáért áldozni is tudó ember példáját** állítja a gyermekek elé. S mindezt úgy teszi, **hogy nemcsak az ismeretanyagot adja át, hanem neveli is az ifjúságot.**

Mindezt gyermek és szülő érdekében, **mindnyájunk érdekében** teszi. Végiggondolva ezeket, az itt leírt alap gondolatok ellen egyetlen gyermekének boldogságát, testi-lelki harmóniáját akaró szülő sem tiltakozhat, különösen nem, ha református keresztyén, ha gyermekét is megkereszteltette és ha ő maga is, bárha csak távolabbról, de beletartozik az anyaszentegyházba (esetleg annak más felekezetébe).

A halál utáni életről

Textus: „Nem akarom..., atyámfiai, hogy tudatlanságban legyetek azok felől, akik elaludtak, hogy ne bánkódjatok, mint a többiek, akiknek nincsen reménységük.”

(I. Thessz. 4:13.)

Keresztyén Testvéreim!

Ebben a húsvéti prédikációban Istennek a halál utáni életről szóló kijelentését mondjuk el újra. Nemigen van olyan, aki ne hallotta volna már, de olyan is alig van, aki egészen tudná és hinné. Senkinek sem felesleges ez a megért, ünnevelt húsvét, és a hangzó húsvéti igehirdetés.

Nincs olyan bibliai vers vagy rövid történet, amely a halál utáni életet összefüggően elmondaná. Az egész Szentírás az alap, amikor erről szólunk. De legfőképpen a feltámadt Krisztus, az üresen maradt jeruzsálemi sír, az élő, a halál felett diadalmas Krisztus.

Így hangzik azért felénk a prédikáció kérdése: tudod-e, mi van a halál után? Pál azt mondja a thesszalonikai gyülekezet tagjainak, hogy tudatlanságban vannak ebben a tekintetben. Pál ugyan a tudatlanságot oda szűkíti le, hogy azt nem tudják a thesszalonikabeliek, hogy Krisztus visszajövelekor kik lesznek előnyben: azok-e, akik meghaltak vagy akik élnek? De nekünk vállalnunk kell, hogy a halál utáni egész területen tudatlanságban vagyunk.

Nem hitelenségről beszél az apostol, hanem tudatlanságról. Ha Istennek a tiszta kijelentése hangzik, akkor már sokan hitre jutnak, mert a hit hallásból, a tiszta evangélium hallásából van. Felülről kapott ajándékképpen.

1. Az egész Szentírás arról tanít, hogy az embernek a halál után is van élete.

Itt meg kell említenünk azt a hitelenséget, amely az ember halálon túli életét határozotlan tagadja. Aztán meg kell említenünk azt a tévelygést, amely a halálon túli életet nem az Isten kijelentése alapján vallja. Mind a kettő veszélyes. A hitelenség és a tévtanítás egyaránt ítélet alatt áll. Sőt! A Bibliában is, az egyháztörténetben is azt látjuk, hogy a tévtanítást mindig komolyabban vétette Isten az ő népével, mint a hitelenséget. Mert a hitelenség az egyház falain kívül van, de a tévtanítás az egyház falain belül van. És mindig a falakon belül levő ellenség a veszélyesebb. Koporsók mellett gondolunk és mondunk ilyeneket. Ilyenkor úgy tekintünk a halálra, mintha egy kinyitott ajtó, egy felvirágozott híd, egy mosolygó kedves révész lenne a halál, amely beenged, átvezet, átvisz a másik partra, a boldog mennyországba.

Nem! A halál után van mennyország is, de van pokol, örök halál is. Van üdvösség is, és van kárhozat is; és a halál mindenkit oda visz, ahová való. Az üdvösség és a pokol kérdése még a halálon innen eldől, aszerint, ki választott, ki megváltott és ki hisz. Aki nem választott, aki nem a megváltottak seregébe való, aki nem hisz, annak a pokol, a pokolban való élet van a halál után. Így aztán nem lehet az egyházat vádolni, hogy a halál utánra teszi az életet, mert a halál után kárhozat és pokol is van. Tehát nem arról van szó, hogy túrj itt, szenvedj itt, hogy mindenbe nyugodj bele itt, hanem arról van szó, hogy térj meg, hogy élj tiszta, szent hívő életet, légy egészen az Istené. Itt a földön, hogy a halál után is az Övé lehess!

2. Azt is tanítja a Szentírás, hogy a halál nem akkor következik be, amikor megáll a szív, hanem élve is meghalt az ember és halott, ha az is a neve, hogy él. Ameddig a Krisztusban meg nem találtuk bűneink bocsánatát és az örök életet. A halál: Istentől elszakítottan lenni, Isten haragja alatt lenni. Azt mondja Jézus magáról, hogy: „Én vagyok a feltámadás és az élet!” A halálon innen is csak benne és általa van élet. Nem az a hihetlenebb tanítás, hogy

a halálon túl van élet, hanem az, hogy a halálon, a síron innen is van halál. Hát lehet életnek nevezni a legtöbb ember életét? Hát lehet-e mindig a te életedet is életnek nevezni? Voltál, léteztél, de éltél-e? Vagy élsz most is? Van az életednek célja, öröme, Ura? Hát bizonyos vagy benne, hogy Krisztus helyetted és éretted is meghalt és benne te is meghaltál a bűnnek, a halálnak; és Krisztus neked is feltámadott és benne te is feltámadtál nemcsak erre az életre, hanem az örök életre? Ha bizonyos vagy benne, ez az élet már az örök élet kezdete!

3. A Biblia azt tanítja, hogy a halál pillanatában a lélek elválik a testtől. Azt nem kell magyarázni, hogy a testtel mi történik. Hatalmába veszi az enyészet. Meleg nyári napokon sietni kell a temetéssel, mert Isten letagadhatatlanul tudtul adja, hogy már nem a mienk a test. A test, akár az itthoni drága földben, akár idegenben, porrá válik. A lélek pedig az Ura, Istenc elé kerül. És oda jut, ahová a földi élet iránya tartott: az üdvösségre vagy a kárhozatra. A halállal lezárultak a sorompók, és elmúltak a lehetőségek. Többé nem lehet megtérni és hitre jutni. Az által válik a halál komollyá, hogy kárhozat is van. A halált az Írás nagyon komolyan veszi. A bűn zsoldja. Ez a földi élet egyszeri. Elmenni innen vagy ittmaradni a halál árnyékával. A gyásszal leborítva nem könnyű és nem kellemes. A keresztyén embernek is lehet és van is bánata, de ez nem pogány bánat, nem reménység nélküli bánat. A reménység pedig Jézus Krisztus, aki meghalt a mi bűneinkért és feltámadott a mi megigazulásunkért.

4. A test és a lélek együtt alkotja az embert, ezért Isten az időnek végén, Jézus eljövetelekor a testet is feltámasztja. A mindenható Istennek ez nem nehéz és nem lehetetlen. A teljesen elporladt testet feltámasztani nem nehézség, hiszen porból csinálta az embert. Aki hiszi azt, hogy van bűnöknek bocsánata, aki tapasztalta, hogy Isten a halott állapotából már feltámasztotta, már átalvitte a halálból az életre, az hiszi a test feltámadását is. Mert Jézus Krisztus feltámadása a zsenge. Ahogyan Ő feltámadt, ugyanúgy mi is feltámadunk. A feltámadás csak akkor öröm, ha a lélek üdvözült, mert akkor az megdicsőült lelki test is, amiben feltámadunk a lélekkel egyesülve. De ha a lélek a kárhozatra jutott, akkor a feltámadás nem öröm, mert akkor a test feltámad a gyötrelemre.

5. Ezért aztán így kell a kérdést mindenkinek feltenni: Mi lesz veled, velem a halál után? Ezért aztán mindenkinek ez a legdöntőbb kérdése, hogy hogyan áll a bűneivel? Hisz-e? Megállott-e már Krisztus keresztye alatt úgy, hogy ott megérezte, hogy megszabadult? Nincsen immár semmi kárhoztatása. Krisztus kifizette az adósságot és ha a Sátán jönne a bérrért, kérné, ha jönne és azt mondaná, hogy az övé vagy, akkor azt mondanád: nem! Én a Krisztusé vagyok. Meghalt értem. Helyettem mindent elszenvedett. Mindent kifizetett. Élek többé nem én, hanem Ő él énbennem. Ha ezt hiszed, és ha így jársz, akkor a halál minden rettenetességét elveszítette. De csak Krisztusban, de csak Krisztus feltámadásával.

Isten azért adta ezt a húsvétot is, hogy ne a hangulatát lásd meg a húsvétnak, hanem az igazságát. Ne csaljon meg téged az, hogy tavasz van, hogy az Ige életről, legyőzetésről beszél, a halál legyőzetéséről. Mindez csak annak a címére érkezik és annak igaz, aki hisz, aki a bűneit lerakta. A Krisztus keresztye alatt, aki Krisztusban kereste és találta meg az életét.

De ha hiszel, akkor légy nyugodt. Temető felé visz az utad. Közelebb van a sírod, mint gondolod; addig, amíg elmennél, sokak távozása boríthat rád gyászt, de mégis, már az életben jársz. Mennyire lehet az embert sajnálni. Élni szeretne, boldog szeretne lenni. A halálnak még a gondolatától is menekül, az élet pedig, és a halál legyőzetése, Krisztusban van, a keresztye alatt és az üres sírnál. Ilyen hittel menjünk el ebből a templomból. Mondjuk, hogy megtaláltuk az életet. Átmentünk a halálon a Jézus Krisztusba vetett hit által. Halállal viaskodó emberek! Életet szerető emberek! Titeket is vár az örök élet – Jézusban! Ámen!

A MAGYAROK ISTENÉRE ESKÜSZÜNK...

Első elemista koromban, Tiszaburán, amikor március idusa meleg, napsugaras idővel örvendeztetett meg bennünket, elámulva hallgattam az iskolai ünnepélyen egy nagyobbacska diák szavalatában ezt a sort: „*A magyarok Istenére esküszünk, esküszünk...*” Ámulatom abból az egyszerű kérdésből született, hogy vajon kicsoda a magyarok Istene. A gyereklelkemben Istenről élő kép ugyanis a mindenki egy közös Istene volt, hiszen tudtam, hogy az esténként elmondott „*én Istenem, jó Istenem*” ugyanahhoz a Valakihez szól, akár a tanítói lakásban, akár a halászoknál, akár a cigánysoron mondják. És akkor március 15-én kiderült, hogy van a magyaroknak egy külön Istene...

Már nem emlékszem, hogy hogyan oldottam meg vagy odáztam el a kérdést. Az élet sok izgalmas, új kérdése háttérbe szorította. Aztán jóval később, amikor életemben először a kezembe került Karácsony Sándornak „*A magyarok Istene*” című csodálatos kötete, ismét feltört bennem az az egykori napsugaras, földszagú márciusi kérdés: a magyaroknak külön Istene van? Karácsony Sándor persze zseniális kardesapással vágja át a gordiuszi csomót: igen, én, mint magyar református, csakis és kizárólag magyarul és reformátusul tudom imádni Istent, s a magyar jelző arra utal, hogy én Őhöz magyarul, magyar lélekkel, magyar őssökkel, magyar történelemmel, magyar jelennel és jövővel a génjeimben tudok csak imádkozni. Persze, hogy a magyarok Istene Ő – nekünk!

Aztán olvasmányaimban talákoztam egy másként felfogott magyarok Istenével. Ma őseinket kutatva sok jeles magyarunk oda lyukad ki, hogy ősiségünk keresztyénség előtti istene az igazi magyarok Istene, s a Jézus Krisztus Atyja csak amolyan adoptált Atya. De ez bonyolult téma, most ne gabalyodjunk bele; e pillanatban nagy költőnk fenti verssora az érdekes. Kire esküszik hát ő, s kinek a nevére buzdítja esküvésre az ébredő magyarságot? Azt hiszem, Petőfi annál sokkal mélyebben gondolkodó ember volt, s annál sokkal mélyebben hordozta magában a keresztyén világképet, semhogy egy ősi, pogány istenre akart volna bárkit is esketni. Ugyanakkor, és éppen az előbbieik okán, tudnia kellett, hogy Jézus mindenféle esküvést tilt, azok között is leghatározottabban az Isten nevére való esküvést. Nem arról van-e itt szó inkább, hogy a nemes cél és a költői hév – no meg kiváló, más verseiben is érzékelhető, ösztönös tömeglélektani sejtése – indította erre a megfogalmazásra, amelyből a „*magyarok*” jelző a Karácsony Sándor-i magyarok Istene-felfogást tükrözi, az esküvés pedig az öntudatra ébresztés, a közös akarat, a közös elkötelezés visszavonhatatlan pecsétje?

Micsoda lelkesítő mondat ez! És micsoda tragédia, hogy ősatyáink a levegőbe esküdöztek! Bizony, rabok voltunk és vagyunk azóta is, itt-ott egy-egy kis szünettel. De ők, a szívből esküvők, a vérükkel, az életükkel pecsételték meg abbéli szándékukat, hogy nem tűrik tovább a rabságot.

Mi vajon eljutunk-e legalább az ígéret, a fogadalom szintjéig, hogy azt a szellemi és gazdasági rabságot, amely nem látványosan, de annál megtévesztőbben, annál félelmetesebben fonja körénk a csápjait, nem tűrjük tovább? S ha idáig eljutunk, megtesszük-e az első, bár tétova lépést afelé, hogy az egy akaraton lévőekkel együtt teljesítsük is fogadásunkat?

De jó volna, ha lennének Petőfi-, Kossuth-, Széchenyi-kaliberű embereink, hogy átragadjon ránk a lelkesedésük, az elszántságuk, hogy meglegyintsen a szellemük, a nagyságuk, s talpra lendítsen minket, ülőket, fekvőket, négykézláb mászókat, autóüléshez hozzánőttöket, mankóval bicegőket, térdre rogyottakat és térdre rogyasztottakat! És de jó volna, ha megértenénk, hogy ez csoda lesz, a csodák pedig, mint minden jó adomány, Istentől valók. Csak úgy, jelző nélkül. De ha mi könyörgünk érte, akkor a **magyarok Istenétől**.

Farkas Márta A „*Keresztyén nevelés*” című lapból

Református iskolába járok

Általános iskolai tanulmányaimat a Parasznyai Körzeti Iskolában kezdtem. Hatodik osztály után jelentkeztem a Miskolci Lévy József Református Gimnáziumba. Sikeres vizsgák után felvettek a gimnázium első osztályába. Az évnnyitót a Kossuth utcai református templomban tartották meg. Nagyon sok diák, szülő és hozzátartozó jelent meg. Az ünnepség egyik legszebb pillanata az első évesek eskütétele volt.

„Én, Mihics Dalma a Miskolci Lévy József Református Gimnázium tanulója az Atya, Fiú, Szentlélek, egy igaz Isten előtt fogadom, hogy az iskola belső rendjét, fegyelmét lelkiismeretem parancsa szerint megtartom, az iskolai feladataimat, tanulásomat szorgalommal és becsületes munkával végzem.

Az iskola igazgatójának, tanárainak rendelkezéseit végrehajtom, diáktársaimat segítem.

Minden örömmel és képességemmel úgy munkálkodom, hogy azzal Anyaszentegyházunknak és nemzetünknek javát szolgáljam.

Isten engem úgy segítjen!”

A Református Egyház a Zrínyi Ilona Gimnázium épületét kapta vissza. Így a tanév az új iskolában kezdődött. A hazai és külföldi adományokból, és sok szülő áldozatos munkájából sikerült felújítani az iskolát.

Az első nap az iskolában ismerkedéssel kezdődött. Tanáraink nagy szeretettel fogadtak bennünket. Az osztálylétszám 35 fő. A tantárgyakról kiderült, hogy kemény munkával és odaadással kell dolgoznunk ahhoz, hogy sikeresek legyünk.

Büszke vagyok arra, hogy a Lévy József Református Gimnázium első osztályába járok.

Mihics Dalma

KÖZSÉGÜNK TÖRTÉNETÉBŐL

Radostyán

A Bükk északkeleti nyúlványán elhelyezkedő község.

Neve szláv eredetű. Első előfordulása: Zudestan (Hradesthan). Jelentése tulajdonképpen „várhelylakók.” Bizonyos értelemben hasonló jelentésű, mint Garadna, de létrejöttük ideje között lényeges eltérés van: éppen a -g, illetve -h hang jelenléte alapján. Neve megfelel valóságos állapotának; egyfelől látható, hogy szláv közreműködéssel jött létre, másrészt várnép jellegüket nemcsak az oklevelek bizonyítják, hanem a korra jellemző neve is.

Érdekes módon helynevei között nincs szláv jellegű.

Radostyán helynevei: Alsó hosszú kötelek, Bende kosár, Bereczes hegy, Bocsonya, Bocsonya-allya, Csikász, Csonka, Csonka-völgy, Csonkás, Csontos oldal, Egres oldal, Egres-verő, Egres-völgy, Eperjes, Epres, Falu felett, Farkas völgy, Felső hosszú kötelek, Hagymás, Hagymás oldal, Hagymás-völgy, Hajmás, Hajmás-oldal, Hétői erdő, Hidra járó, Karczahi tanya, Kazinczvölgy, Kendervölgy, Kutya akasztó, Lyukó bércz, Mátyus, Mocsár, Mogyorós völgy, Molnár István földje, Nagy erdő, Nagy hegy, Nagy szőlő, Nagy pince, Nyírjes út, Páka, Pástra járó, Pereczes fő, Pusztas szőlő, Sándor kaszáló, Setét berek, Setét erdő, Sebes oldal, Sólya oldal, Sötét berek, Sus oldal, Szardóka, Szederjes, Szép, Szoros völgy, Tarisznyás völgy, Tele.

Az első oklevél, mely nevét említi, a Várad Regestrum 10. szakasza, 1219-ből való. Arról az oklevélről van szó, amelyben a várak jobbágjai egymást vádolják, hogy kiknek kötelessége a börtönök őrzése. Köztük voltak a Zudesthani (Hradesthan) várjobbágyságok is. E jobbágyságok azt igyekeztek bizonyítani, hogy ők nem börtönörök (poroszlók), hanem „a vár harcoló... katonái” (castrenses eiusdem castris). A vádló Péter visszalépett a várad tüzesvas-próbán, elismerve, hogy hamisan vádolta a megnevezett falvakból való várnépeket.

(Lehoczy Alfréd: Várak, urak, háborúk című könyvéből; Felsőmagyarországi kiadó, 1996.)

Egy hűséges tanító arcképe (II. rész)

Sem diákkorában, sem később a korlátokat nem szerette. Érettségi előtt az egyik tanára magához hívatta, valószínűleg valakivel összetévesztvén, megparancsolta neki, hogy hozzon papírt és borítékot, mert meg fogja írni a szüleinek, hogy az utcán csavargott. Ő védekezett, mondván, hogy nem szokott az utcán csavarogni. A tanára ezt nem hitte el. Ő persze nem vitt papírt és borítékot, mert neki a legnagyobb büntetés lett volna, ha szüleinek csalódást okoz. Tanára erre megfenyegette, hogy megmutatja, hogy nem fog leérettségizni. Erre otthagyta a pataki iskolát, és Iglóra ment diáknak. Ez pedig életveszélyes dolog volt, mert Iglót a trianoni békediktátum értelmében Csehszlovákiához csatolták. Így minden iskolai szünetben át kellett szöknie a határon (a demarkációs vonalon). Inkább az életét kockáztatta, de az igazságtalanságot nem tudta elviselni. Akkoriban a tanárok nem nagyon törődtek azzal, hogy önérettségében megbántottak egy diákot. Így elmondhatta magáról, hogy híres iglói diák is volt.

Érettségi után Pestre került. Önkéntesként bevonult katonának, majd felvették a budapesti „Pázmány Péter” tudományegyetem jogi karára. Csak így tudta további öt évig tanulmányait folytatni, hogy egyidejűleg az egyetemi században szolgált, a koszt és lakás biztosítva volt. Nagyon nehéz volt két helyen is eleget tenni, sokszor olyan fáradt volt, hogy alig tudta ébren végighallgatni az előadásokat, de a tanítói fizetésből akkor sem telt többre. Mégis boldogan emlékezett vissza ifjúságának erre a szakaszára. Az egyetemi század és a Ludovika Akadémia tisztí növendékei szolgáltatták az udvarlaki díszőrséget, kacagányba öltözve és alabárdal a kezükben. Így statisztaként végignézhették, hogyan mutatták be a kormányzói házaspárnak a vigadóban rendezett bálon az első bálozó főúri hölgyeket. Miután a jogot elvégezte, ledoktorált. Szociális érzékenységre jellemző volt disszertációjának a témaválasztása is: „Az európai államok börtönviszonyainak hatása a bűnözésre.”

Most már mehetett volna jól kereső állásba, lehetett volna ügyvéd, bíró, elhelyezkedhetett volna a pénzügynél, de nem volt állás. Sok fiatal diplomás télen havat lapátolni kényszerült. Ő is éveket várt, hogy végzettségének megfelelő hivatalt vállalhasson, mindhiába. Ezért elhatározta, visszajön a falujába tanítónak. Így legalább az a gondja is megoldódott, hogy szüleit öregségükre nem kellett magukra hagynia. Ismét Patakra megy, ahol beiratkozik a tanítóképzőbe és egy év alatt megszerzi a tanítói oklevelet. Előtte édesapja tartotta a helyet, aki negyven évig tanított Radostyánban. Híres volt egyházi négyyszólamú énekkara, amellyel megyeszerte közreműködött tanító kollégái és lelkészek temetéseinél. Így lett férjem radostyáni tanító. Gondolta, megpróbálja a falu gazdasági és kulturális életének felemelését. Megalapítja a „Hangya Szövetkezetet,” amelynek hosszú évtizedekig ügyvezetője volt. A faluban működő húsbolt, italbolt is szövetkezeti fennhatóság alá kerül. A völgyön egyedül itt működik malom is. Rábeszélésére a falu haladó szellemű gazdái tanfolyamon vesznek részt. Közbenjárására telefont is kap a szövetkezet, ami még ekkor ritka dolog volt. A falu férfi lakosságát Pestre vitte, tanulmányi kirándulásokra, megnézték a Parlamentet, sörgyárat, Nemzeti Múzeumot, voltak az Operában, stb. Régi fényképek tanúskodnak arról, hogyan foglalkozott az ifjúsággal: színdarabokat tanultak. Elvállalta négy falu leventeparancsnokságát. A legügyesebb fiúkkal tornabemutatókat tartott a környező falvakban. Az elméleti oktatást maga végezte, ha valamelyik fiú kifáradva az erős fizikai munkában elbóbiskolt, nem csinált belőle nagy ügyet, hátra küldte, legalább ne zavarja a többi. Amikor megkapta a parancsot, hogy leventéivel együtt vonuljon nyugatra, levitte őket Sajószentpéterre, ott haza bocsátotta őket, mondván, most már döntsenek ők. Ő maga mindenestre visszajön, nem hagyja el szüleit és hazáját. Az iskolában sem alkalmazott testi fenytéket, kisebb csínytevéseket, tudatlanságból eredő hibákat elnézett, de jellembeli vétségekért mindig nagyon haragudott. Ő maga sem volt sohasem lefizethető. (Folytatjuk.)

GYERMEKEINKNEK

Péter háromszor megtagadja Jézust (Lukács 22:54-62)

Egy csapat katona vonul az éjszakában az őrizetbe vett Jézussal. Kis távolságra valaki követi a menetet. Péter, Jézus tanítványa az.

A Megváltót megbilincselve a főpaphoz vezetik. Péter is bemegy az udvarba, és leül a szolgák közt a tűznél. Egyszer csak az egyik szolgálólány hozzá fordul: „Ugye te is Jézushoz tartozol?” Péter megijed, ha „igen” mond, őt is elfogják. Mielőtt utána gondolna, már ki is mondja a hazugságot: „Nem tudom, miről beszélsz, te lány...” És Péter gyorsan föláll. Itt tartózkodni túl veszélyes. De akkor megszólal a másik szolgálólány: „Igen, te is Jézus követője voltál!” Péter nagyon megijed. A félelem megdobogtatja a szívét. „Nem ismerem azt az embert” – kiáltja, és el akar menni. A körülötte lévők azonban így szólnak hozzá: „Dehogynem, te is hozzá tartozol, a galileai tájszólásod is elárul.” Ekkor kitör Péterből a félelem: „Mondom, hogy nem ismerem! Miről beszéltek ti egyáltalán? Nem ismerem őt, nem ismerem!...”

Ekkor Péter egy kakast hall jó hangosan kukorékolni. A kakas a hajnal közeledtét hirdeti. Felvirradt annak a napnak a hajnala, amikor Jézus meg fog halni. Péter szívét kétségbeesett szomorúság szorítja össze. Tanácstalan. Keserű gondolatok marcangolják. Kimegy a kapun. Háromszor megtagadta a Megváltót!

Az Úr Jézus Péter bűnéért is meghalt!

Szigethy Ferenc: HAZAFELÉ A KERESZT ALÓL

A Golgotára ráborult a csend,
Kitobzódott a gyilkos szenvedély,
Mely átszögezte Krisztus drága testét –
A tömeglárma megszűnt, elpihent.

És múlt a perc a nagy, nagy némaságban
És úgy érződött a kereszt előtt,
Hogy leroskadtak kifáradva ottan
A történelmet mozgató erők.
Krisztus meghalt s a perc nem tudta még,
Hogy tragédia ért-e ott csak véget,
Vagy bölcsője a csend egy most induló
Történelem Krisztus nevéből hangzó,
Beláthatatlan messze idejének.

Fent a kereszten hullt a drága vér,
A kereszt alatt sírt, sírt Mária
És vele együtt sírt János tanítvány,

Ahogy ő mondta nemrégén előbb:
Anya és fia.

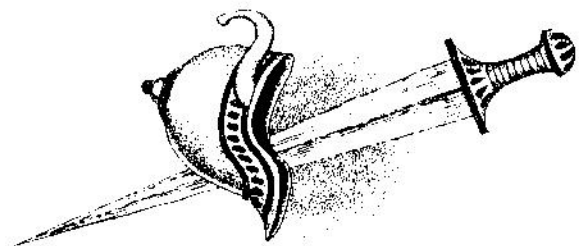
Messze nyugatról mindig közelebb jött
A világ legsötétebb éjszakája,
Takarva mindent sűrű, harmatkönnyes,
Krisztust gyászoló mély gyászfátyolába.

... És aztán mentek már hazafelé
A kereszt alól a síró gyászolók;
Ment János is: a történelem indult –
Egy új kor fénye messze lobogott.

A Golgotára némán visszaneztek,
Nem volt már rajta élet semmise;
A test halott volt... de János hű szívében
Már született a szent, örök Ige!

GYÁSZBESZÉD NÉHAI ID. DEMETER JÓZSEF KURÁTOR KOPORSÓJA FELETT

1997. március 8-én a radostyáni temetőben

Textus: „*Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam: Végezetre eltételezt nekem az igazság koronája, melyet megad nekem az Úr ama napon, az igaz Bíró; nemcsak nekem pedig, hanem mindazoknak is, a kik vágyva várják az ő megjelenését.*”

II. Timótheus 4:7-8

Gyászoló végtisztességtévő halotti Gyülekezet! Bánattól és a búcsúzástól könnyes szemű, megsomorodott szívű szerettei elköltözött id. Demeter József atyánkfiának!

A hitetlen ember a halál közelségét érezve kétféleképpen viselkedhet. Vannak, akik félnek és rettegnek, mert mindent itt kell hagyniuk, amiben bíztak, amit szerettek e földi létben, amiért harcoltak és küzdöttek. Félnak, mert nem tudják elképzelni, nem hiszik, hogy a halál után legyen valami is. Ezért a halál olyan veszteség nekik, melyben mindent elveszítenek. Azután vannak olyan emberek is, akik lekicsinylően gondolkodnak és beszélnek a halálról. Nem tulajdonítanak nagy jelentőséget neki. Úgyis mindenki meghal egyszer, minek akkor foglalkozni annyit vele. Úgysem tehetünk ellene semmit, halál ellen nincs orvosság. Ezek a hitetlen ember vélekedései a halálról.

Isten embere azonban tudatában van a halál komolyságának, amely lezárja az élet lehetőségeit. Tudja, ami utána jön az ebben az életben dől el. Tudja, hogy a halál után oda jut mindenki, ahová itt tartott. Tudja, a halál után van örök élet is, de van örök kárhozat is. Tudja, veszteség a halál, mert az ősellenség, a pusztító erő pillanatnyilag győzött az élet felett. De tudja azt is, hogy nem a halálé az utolsó szó. Van Valaki, aki legyőzte a halált, a mi üdvözítő Urunk, Jézus Krisztus. És aki vele jár ez életben, az győztes még a halálban is. Ebben az életben pedig minden nyomorúság ellenére, minden erőtlenség ellenére, minden gyarlóság ellenére és a földi élet rövidege ellenére győztes. Aki Isten fiába vetett hittel jár, az megharcolja a nemes harcot.

Harc az élet, csupa küzdelem. Pál apostolé is az volt, aki e sorokat írta az evangélium terjesztésében társának és hitben igaz fiának, Timótheusnak. Pál kezdetben üldöző volt, a keresztyénség üldözője. És üldözött lett, akit megköveztek, bebörtönöztek, fogolyként Rómába vittek, s állítólag Krisztus ügyéért vértanú halált halt. A mi életünk is csupa harc és küzdelem. Bölcsönktől koporsónkig. Elköltözött szerettedéké, Demeter Józsefé is az volt. Harc és küzdelem 72 esztendőn át, küzdelem a kenyeret adó arany kalászáért a termőfölddel és küzdelem a meleget adó fekete aranyért, a szénért a föld alatt. Futását egy ilyen élet után végezte be.

Aki az életben, ebben a nagy versenyben részt vesz, nem állhat meg. Ő sem állt meg. Nem fáradhat el, nem állhat egy kicsit félre, hogy megpihenjen, mert futni kell, mint az olimpiai versenyzők, sietni a cél felé, mert hamar lejár a kimért idő. Úgy kell futni, hogy közben betartsuk a szabályokat, és nehogy kárt valljunk lelkünkben, még ha az egész világot megnyernénk is. Úgy kell futni, hogy a hitet megtartsuk. A hitet, amit Isten ajándékozott azoknak, akik elfogadták mint az ő ajándékát. Demeter József így futott, elfogadva a

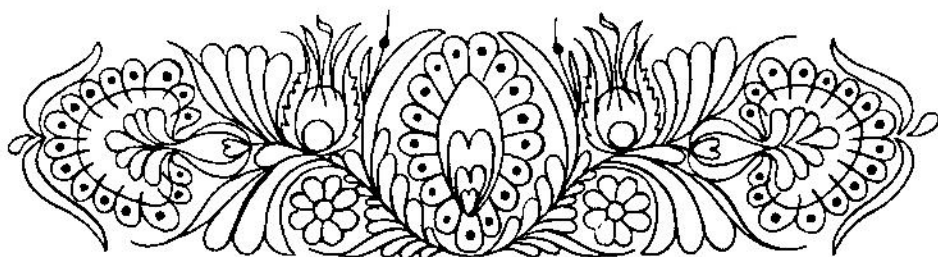
hit drága ajándékát. Szerény, csendes alakja, az egyházközségben és családjában való forgolódása, Isten ügyéért való buzgalma, viselt tisztségei az Anyaszentegyházban, mint egyházfi, presbiter, kurátor, majd tiszteletbeli presbiter mind-mind bizonyítják, hogy a hit ott volt végig lelkében.

Többször panaszkodott, amikor csak ketten vagy hárman voltunk istentiszteleten, amikor idekerültem, panaszkodott, mert fájt neki egyházunk és ami tőle elválaszthatatlanul összefügg, népünk lesújtó állapotát látni. Mert azt szerette volna, hogy ne csak ő lássa a futás utánra eltépett igazság koronáját, hanem elnyerjék azok is, akiket szeretett, akikért dolgozott, akikért élt. Hogy ti is elnyerjétek, akik most őt gyászoljátok. Nektek még van lehetőségetek úgy futni, ahogy Pál apostol futott, és ahogyan ő harcolta meg a nemes harcot.

A halálban az a legkomolyabb, hogy sem az óráját, sem a módját nem tudjuk. Az ideje és a mikéntje is Isten kezében van. S mégis hallunk olyan vélekedést, hogy majd megváltoztatom életemet, ha öreg leszek, vagy magyarázkodó, üres kifogásokat: én hiszek Istenben a magam módján – s erre még büszke is vagyok, de hogy Isten népével, a gyülekezettel közösséget vállaljak? Én? Én különb vagyok a többinél – gondolja, még ha nem is mondja ki. Hát olyanok járnak oda, akik közé én nem megyek!

Édesapátok, nagyapátok, rokonotok ott volt. Nem szégyellte a Krisztus evangéliumát. Úgy harcolta meg és futotta meg életpályáját, hogy nem utasította el a Teremtőtől kapott hitet. Tudta életének ideje mint halálának órája és módja Isten kezében van. Arra a koronára tekintett, amely az örökkévalóságban vár rá. Isten még halálában is kegyes volt hozzá, habár utolsó éveiben többször volt kórházban, úgy halt meg, ahogyan kérte, a kikelet hajnalán elaludt. Így fejeződött be küzdelmes futása, élete, 50 évi házassága. Koporsója figyelmeztessen a ti végórátokra, mert az hamarabb eljön, mint gondolnátok. Úgy fussátok azért ittmaradt szerettei pályátokat, példát látva néhai Demeter József atyátokfia életében, mindabban amit ti körülötte és vele élők ismertetek s ami követésre méltó volt abban, s amit mi mindnyájan láttunk, hűséges, templomos, odaadó életében. Úgy fussátok azért kimért pályátokat, hogy elnyerjétek ama napon az igaz Bírótól az igazság hervadhatatlan koronáját s így most tőle a boldog feltámadás reménységével búcsúzhassatok mindnyájan, akik szeretétek, tiszteltétek, becsültétek őt.

Így búcsúzik tőle felesége, aki kórházi ágyán, az örökkévalóság küszöbén várja szabadító Jézusát, hogy az örökkévalóságban együtt zengedezzen itteni földi társával, akivel fél évszázadig együtt volt jóban és rosszban, örömben és bánatban, hogy együtt zengedezzen örök halleluját a Mindenhatónak. Búcsúzz édesapádtól, fia. Isten igéjében találd meg az egyetlen vigasztalást. Menye, két unokája, unokamenye, dédunokája, két testvére, sógornője leányával s családjával, sógora családjával, nászura, nászasszonya, keresztgyermekci családjakkal, nagybátyja családjával, s minden közeli és távolabbi rokona, az alacsikaiak, a sajókápolnaiak, a kazincbarcikaiak, a sajóivánkaiak. S búcsúzzunk tőle mindnyájan, mint hűséges templomos kurátorától a radostyáni nemes szent ekklézsiára. Testét a boldog feltámadás reménységével adjuk át az enyészetnek. Ámen.

„HAZÁDNAK RENDÜLETLENŰL LÉGY HÍVE, OH MAGYAR!”

ELESTEK A HAZÁÉRT

I. VILÁGHÁBORÚBAN 1914-1919

CSONT JÓZSEF
CSONT MÁRTON
CSONT SÁMUEL
KELEMEN FERENC
KIRÁLY MÁRTON
KISS JÁNOS
N. SZABÓ BENJÁMIN
K. SZOBONYA JÓZSEF
TÓTH BENJÁMIN
TÓTH JÁNOS

II. VILÁGHÁBORÚBAN 1942-1945

ÁDÁM JÁNOS
BORÓK JÓZSEF
HOSTISOCZKI JÁNOS
K. KOÓS JÓZSEF
H. KOÓS KÁROLY
KUNRÁK JÓZSEF
PULIS MIKLÓS

POLGÁRI ÁLDOZAT:
BOROS LAJOS

1944-BEN ELHURCOLT IZRAELITÁK
DRUCKER SZERÉN
HOROVITZ SÁMUEL

**EMLÉKŰL ÉS EMLÉKEZTETŐŰL ÁLLÍTOTTA
A NEMES RADOSTYÁNI SZENT EKKLÉZSIA
A. D. MCMXCVII.**

AZ EGYHÁZKÖZSÉG HÍREI

Nagycsütörtök és nagyszombat este 6 órai kezdettel, nagypénteken és az ünnep mindkét napján vasárnapi rend szerint a templomban tartjuk az istentiszteleteket.

Ünnepi követet Kondóval közösen fogadunk a szent ünnepre a Sárospataki Theológiai Akadémia II. éves hallgatóját, a kondai Soltész Gabriellát.

Az Úr szent asztalát ünnep első napján a délelőtti istentisztelet alkalmával terítjük meg. Élünk a felkínált lehetőséggel, Isten drága kegyelmi ajándékával.

Az egyházközség elmúlt évi statisztikája röviden, mely bővebben minden esztendő első istentiszteletén felolvastatik:

Megkereszteltetett: 4 fi és 3 leány, összesen 7 fő;

Megesküdütt 4 tiszta református pár;

Konfirmációi fogadalmat tett: 9 fi és 9 nő, összesen 18 fő;

Eltemetett: 5 fi és 3 nő, összesen 8 fő.

160-szor szólt a harang istentiszteletre vagy vallásos estre hívogatva.

Hétszer volt úrvacsoraosztás, melyekre a szent jegyeket a következők adták: bőjtire Demeter Károly és családja, húsvétra Király Márton és családja, konfirmációkor Goór Gyula és családja, pünkösdre Mihics László és családja, újkenyéri hálaadás alkalmából ö. Berecz Józsefné, újbori hálaadás alkalmára Hausel Pálné, karácsonyra ifj. Kós Jenő és családja.

1996-ban **perselypénzből** befolyt adomány: **166 695 Ft.**

1996-ban **egyházfenntartói járulékból** bejött: **229 000 Ft.**

A három sátoros ünnepen volt legátusunk, sorban: Szaniszló Tibor és kétszer Tóbiás Zoltán.

Isten dicsőségére adományok 1996-ban: Hurja Zoltán 1000, özv. Lukács Lajosné 1000, néhai Sikur Lászlóné unokatestvérei és sógornője 1000, Lukács Ferenc 1000, Tóth László 1000, Koós Bálint 2000, Bata Károlyné 2000, Papp József 1000, Gál Gyula 2000, özv. Lukács Lajosné 500.

A karácsonyi kántálás bevétele: 28 250 Ft.

Adományt küldtünk a törökbálinti templom építésére 1800 Ft-ot, a zsoboki árvaháznak Erdélybe 2000 Ft-ot.

A harangtoronyra a legutóbbi szám óta érkezett adományok: özv. N. Szabó Jánosné 1000, egy magát megnevezni nem akaró testvérünk 1000, Miklós Ferenc 1000, özv. Bata Imréné 2000, özv. dr. Karácsonyi Jánosné 1000, Koós Lajosné 2200, N. Szabó György 2000, Korax Élelmiszerkép Kft. Ráckeve 5000, Diafilmgyártó Kft. Bp. 1000, Tóth Sándor 1000, özv. Szűcs Lászlóné 1000, özv. Szabó Józsefné 2000, Fábian Ödönné Jókúthy Klára Budapestről 5000. Ezúton is köszönjük a jószívből jött adományokat.

A parókia renoválására ugyancsak a legutóbbi újság óta érkezett adományok: Kuttor László 2000, G. Lukács János 2000, özv. dr. Karácsonyi Jánosné 1000, Koós Lajosné 2000.

A presbitérium legutóbbi határozata szerint az egyházfenntartói járulékot Radostyánban **nem fizetőknek** a következő **temetői árak** vannak érvényben: a sírhely ára 25 évre 12000 Ft, egyházi temettetés esetén a harangszó 5000 Ft., kriptaépítési engedély 10000 Ft., betonkeretes sír építése 5000 Ft.

**...ÉL A JÉZUS A MI FEJÜNK! KERESZTYÉNEK, ÉNEKELJÜNK,
ÜLVÉN HÚSVÉT ÜNNEPEKET, ÚJ GYŐZEDELMI ÉNEKET!**

(347. dicséret)